

©Documentul a fost pus la dispoziție cu sprijinul Consiliului Superior al Magistraturii din România (www.csm1909.ro) și al Institutului European din România” (www.ier.ro). Permiseunea de a republica această traducere a fost acordată exclusiv în scopul includerii sale în baza de date HUDOC.

©The document was made available with the support of the Superior Council of Magistracy of Romania (www.csm1909.ro) and the European Institute of Romania (www.ier.ro). Permission to re-publish this translation has been granted for the sole purpose of its inclusion in the Court’s database HUDOC.

Traducere din limba franceză

Consiliul Europei

Curtea Europeană a Drepturilor Omului

Secția a treia

Cauza VLĂDUȚ împotriva ROMÂNIEI

(cererea nr. 6350/02)

Hotărâre

Strasbourg

30 noiembrie 2006

Această hotărâre va deveni definitivă în condițiile definite la articolul 44 § 2 al Convenției. Poate suferi modificări de formă.

În cauza Vlăduț împotriva României,

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (secția a treia), reunită în camera formată din:

Domnii B. M. ZUPANCIC, președinte,

J. HEDIGAN,

C. BIRSAN,

V. ZAGREBELSKY,

Doamna A. GYULUMYAN,
Domnul DAVID THOR BJORGVINSSON,
Doamna I. ZIEMELE, judecători
și Domnul V. BERGER, grefierul secției,
După ce a deliberat în camera de consiliu din 9 noiembrie 2006,
Pronunță următoarea hotărâre, adoptată la această dată:

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află o cerere (nr. 6350/02) îndreptată împotriva României prin care un cetățean al acestui stat, Doamna Olimpia Eugenia Vlăduț (“reclamanta”), a sesizat Curtea la data de 16 octombrie 2000 în temeiul articolului 34 al Convenției de Protecție a Drepturilor Omului și Libertăților fundamentale (“Convenția”). În urma decesului reclamantei la data de 19 decembrie 2004, printr-o scrisoare din 15 februarie 2005, Doamna Cristiana Carmen Salomie, fiica reclamantei și singura moștenitoare, și-a exprimat dorința de a continua cererea, prezentând Curții la 20 aprilie 2005 un certificat de moștenire.

2. Reclamanta a fost reprezentată de A. Vasiliu, avocat în București. Guvernul român (“Guvernul”) a fost reprezentat de împuternicitul său, Doamna B. Ramașcanu.

3. La data de 7 ianuarie 2005, Curtea (secția a treia) a decis să comunice cererea Guvernului. Prevalându-se de articolul 29 § 3 al Convenției, ea a decis că vor fi examinate în același timp admisibilitatea și temeinicia cauzei.

DE FAPT

I. CIRCUMSTANȚELE SPEȚEI

4. Reclamanta s-a născut în 1914 și locuia în București.

5. În 1950, în temeiul decretului de naționalizare nr. 92/1950, statul a intrat în posesia imobilului reclamantei, situat la nr. 21A în strada Carol Davila, în București.

A. Acțiune în revendicare

6. La 10 mai 1996 reclamanta a înaintat o acțiune în revendicare a imobilului respectiv împotriva consiliului municipal București și împotriva societății C., întreprindere care administrează bunurile imobiliare ale Primăriei București. Ea susținea că statul a intrat ilegal în posesia imobilului său, deoarece la acea vreme era la pensie, făcând deci parte din persoanele excluse de la aplicarea decretului nr. 92/1950.

7. La 2 septembrie 1996 reclamanta a comunicat prin executorul judecătoresc familiei T., locatară la stat în imobilul revendicat, faptul că a înaintat o acțiune în revendicare și că un eventual contract de vânzare pe care l-ar fi încheiat în temeiul legii nr. 112/1995 asupra regimului juridic al unor imobile naționalizate ("legea nr. 112/1995") era atins de nulitate absolută.

8. Printr-o sentință din 10 octombrie 1997, judecătoria București a admis acțiunea reclamantei, considerând ilegală naționalizarea bunului său, și a ordonat, în consecință, părților pârâte să-i restituie imobilul revendicat. În lipsa unui recurs, această sentință a devenit definitivă.

9. Printr-o decizie din 18 martie 1998, Primăria București a ordonat restituirea imobilului reclamantei. La 20 martie 1998 a fost întocmit un proces-verbal de punere în posesie a reclamantei imobilului respectiv, fără ca aceasta din urmă să intre efectiv în posesia apartamentului nr. 4 al imobilului, vândut între timp locatarilor (a se vedea paragraful 10 de mai jos).

B. Prima acțiune în anulare a contractelor de vânzare privind apartamentul nr. 4

10. Prin două contracte din 7 noiembrie 1996, în temeiul legii nr. 112/1995, societatea C., împuternicita Primăriei București, a vândut lui A.S. o cameră și respectiv familiei T. celelalte două camere ale apartamentului nr. 4, situat la primul etaj al imobilului în cauză.

11. La 30 iunie 1998, reclamanta a sesizat judecătoria București cu o acțiune în anulare a contractelor de vânzare citate anterior pentru ilegalitate, îndreptată împotriva lui A.S., familiei T. și societății C. Ea susținea că legea nr.112/1995 nu putea constitui baza juridică a acestor contracte, având în vedere că tribunalele consideraseră că imobilul respectiv fusese naționalizat de stat fără titlu valabil și că părțile contractante fuseseră de rea credință, fiind informate că o acțiune în revendicare a imobilului era în curs la vremea vânzării.

12. Printr-o sentință din 12 octombrie 1998 judecătoria București a admis acțiunea reclamantei și a constatat nulitatea contractelor de vânzare, pe motiv că fuseseră încheiate fără cunoașterea legii nr. 112/1995.

13. La 31 martie 1999 Doamna C. Salomie a depus o cerere de intervenție voluntară accesorie în procedură, în sprijinul argumentului reclamantei, cerere admisă de tribunalul București.

14. Printr-o hotărâre pronunțată majoritar la 8 septembrie 1999 tribunalul București a admis apelul înaintat de părțile pârâte, pe motiv că reclamanta nu schimbase prezumpția de legitimitate a cauzei contractelor de vânzare. Admițând că în temeiul sentinței definitive din 10 octombrie 1997 reclamanta trebuia să fie considerată ca

nepierzând niciodată proprietatea imobilului în litigiu și că în consecință legea nr. 112/1995 fusese încălcată, deoarece statul vânduse un bun asupra căruia nu avea vreun titlu valabil, tribunalul a considerat că în cazul în speță cauza contractelor, și anume scopul urmărit de părțile contractante, era ilicit. El a adăugat că reclamanta putea susține argumentul inspirat din notificarea foștilor locatari într-o acțiune în revendicare împotriva acestora sau într-o altă acțiune în nulitate pentru fraudarea legii. Judecătorul minoritar a considerat că interpretarea acțiunii de către judecătorii majoritari era extrem de restrictivă, cauza contractelor în litigiu era ilicită în măsura în care părțile pârâte știau că vânzarea apartamentului nr. 4, revendicat de reclamantă, era interzisă prin legea nr. 112/1995.

15. Printr-o hotărâre din 27 aprilie 2000, Curtea de apel București a respins recursul reclamantei, pe motiv că nu schimbaseră prezumpția de legitimitate a cauzei contractelor de vânzare în litigiu.

C. Cerere de restituire înaintată în temeiul legii nr. 10/2001 asupra restituirii bunurilor naționalizare abuziv (“legea nr. 10/2001”)

16. În zilele de 22 mai 2001 și 12 iulie 2001, în temeiul legii nr. 10/2001, reclamanta a depus la Primăria București o cerere de restituire în integralitate a imobilului care a făcut obiectul sentinței definitive din 10 octombrie 1997 a judecătoriei București. Părțile nu au informat Curtea asupra urmăririi acestei proceduri.

D. A doua acțiune în anulare a contractelor de vânzare privind apartamentul nr. 4

17. La 2 august 2001 reclamanta a sesizat judecătoria cu o a doua acțiune în anulare a contractelor de vânzare din 7 noiembrie 1996, pe care a îndreptat-o împotriva

Primăriei București, societatea C. și familia T., aceasta din urmă fiind moștenitoarea lui A.S., decedată între timp. Reclamanta s-a bazat în această acțiune pe dispozițiile legii nr. 10/2001 și a invocat reaua credință a părților pârâte cu ocazia încheierii contractelor.

18. Printr-o sentință din 14 februarie 2002 judecătoria București a admis acțiunea reclamantei din cauza relei credințe a părților pârâte cu ocazia vânzării apartamentului nr. 4, ținând cont de acțiunea în revendicare în curs la acea vreme și pentru că reclamanta informase familia T. asupra riscurilor la care se expunea în caz de încheiere a unui contract de vânzare.

19. Printr-o hotărâre din 6 februarie 2004, tribunalul București a respins mai întâi nevalabilitatea inspirată din autoritatea de lucru judecat invocată de familia T. și apoi apelul înaintat de aceasta din urmă.

20. În urma recursului părților pârâte, printr-o hotărâre din 21 octombrie 2004, Curtea de apel București a confirmat în ultimă instanță deciziile mai sus menționate și nulitatea contractelor de vânzare privind apartamentul nr. 4.

E. Punerea în posesie a moștenitoarei reclamantei a apartamentului nr. 4

21. La 13 ianuarie 2006, Consiliul General al Primăriei București a întocmit un proces-verbal adițional la procesul-verbal din 20 martie 1998, în care a precizat că reclamanta era îndreptățită să fie pusă în posesia apartamentului nr. 4. Dintr-o scrisoare din aceeași zi a Consiliului general reiese că după pronunțarea hotărârii din 21 octombrie 2004 Curtea de apel București nimeni nu a cerut în numele reclamantei punerea în posesie a apartamentului mai sus menționat.

22. Printr-un proces-verbal încheiat la 13 februarie 2006, moștenitoarea reclamantei, aceasta din urmă decedând la 19 decembrie 2004, a fost pusă în posesia apartamentului nr. 4.

II. DREPTUL ȘI PRACTICA INTERNE PERTINENTE

23. Dispozițiile legale și jurisprudența interne pertinente sunt descrise în hotărârile *Străin și alții contra României* (nr. 57001/00, §§ 19-26, 21 iulie 2005), *Păduraru contra României* (nr. 63252/00, §§ 38-53, 1 decembrie 2005) și *Porteanu contra României* (nr. 4596/03, §§ 23-25, 16 februarie 2006).

24. În hotărârea nr. 1939 din 14 mai 2003, pronunțată în temeiul dreptului comun, Curtea Supremă de Justiție a considerat că în examinarea valabilității cauzei contractului, care reprezintă poziția subiectivă a părților contractante în raport cu contractul, un tribunal trebuie să cerceteze dacă cumpărătorul fusese de bună credință cu ocazia încheierii contractului, și anume dacă acesta din urmă știa că bunul în cauză nu aparținea vânzătorului. În hotărârile din 17 decembrie 2002 și 13 mai 2003, Curtea Supremă de Justiție a considerat că, în măsura în care la data vânzării unui apartament în temeiul legii nr. 112/1995 părțile la contractul în cauză știau că fostul proprietar demarase proceduri pentru a i se restitui bunul, acestea încheiaseră contractul cu rea credință. În consecință, contractul în cauză era ilegal și contractul de vânzare atins de nulitate absolută.

DE DREPT

I. OBSERVAȚIE PRELIMINARĂ

25. Curtea constată că în urma decesului reclamantei la 19 decembrie 2004 Doamna Cristiana Carmen Salomie, fiica reclamantei și unica moștenitoare, a exprimat, printr-o scrisoare din 15 februarie 2005, dorința de a continua procedura. Curtea

consideră, având în vedere obiectul prezentei cauze și ansamblul de elemente aflate în posesia sa, că moștenitoarea reclamantei poate pretinde că are un interes suficient pentru a justifica continuarea examinării cererii și îi recunoaște prin urmare calitatea de a înlocui reclamanta în cazul în speță (*Hodos și alții contra României*, nr. 29968/96, § 42, 21 mai 2002, și *Grigore contra României*, nr.1736/96, § 21, 11 februarie 2003).

II. ASUPRA ÎNCĂLCĂRII INVOCATĂ DE ARTICOLUL 1 AL PROTOCOLULUI NR.1

26. Reclamanta invocă faptul că vânzarea în 1996 a apartamentului nr. 4 de către stat terților, confirmată prin hotărârea din 27 aprilie 2000 a Curții de apel București, a privat-o de beneficierea de dreptul său de proprietate asupra acestui apartament, cu încălcarea articolului 1 al Protocolului nr. 1, care prevede astfel:

“Orice persoană fizică sau juridică are dreptul la respectarea bunurilor sale. Nimeni nu poate fi privat de proprietatea sa decât din cauza unei utilități publice și în condițiile prevăzute de lege și principiile generale ale dreptului internațional.

Dispozițiile precedente nu aduc atingere dreptului pe care îl dețin statele de a pune în vigoare legile pe care le consideră necesare pentru a reglementa folosirea bunurilor în conformitate cu interesul general sau pentru a asigura plata impozitelor sau altor contribuții sau amenzilor.”

A. Asupra admisibilității

27. În opinia Guvernului, reclamanta nu s-ar mai putea pretinde victima unei încălcări a articolului 1 al Protocolului nr.1, în sensul articolului 34 al Convenției, din cauza pronunțării hotărârii din 21 octombrie 2004 a Curții de apel București, care a

confirmat în ultimă instanță nulitatea contractelor de vânzare din 7 noiembrie 1996 privind apartamentul nr. 4.

28. Guvernul susține că, încă de la desemnarea moștenitorilor reclamantei, nu a rămas nici-un obstacol în calea restituirii apartamentului respectiv de către autorități. El consideră că, în ceea ce privește prejudiciul invocat de reclamantă pentru perioada anterioară hotărârii mai sus menționate, acest aspect ar putea fi pertinent cu prilejul examinării cererii prezentate cu titlu de reparație echitabilă.

29. Reclamanta contestă că hotărârea din 21 octombrie 2004 a curții de apel București ar putea să o priveze de calitatea de victimă. Pe de o parte, ea invocă faptul că, chiar după pronunțarea acestei hotărâri, autoritățile nu au pus-o în posesia apartamentului nr. 4, în condițiile în care această obligație le revenea în conformitate cu sentința definitivă din 10 octombrie 1997 a judecătoriei București. Pe de altă parte, reclamanta subliniază că hotărârea din 21 octombrie 2004 nu a reparat în nici-un fel prejudiciul pe care l-a suferit din cauza nebeneficierii de apartamentul său după pronunțarea sentinței din 10 octombrie 1997 de mai sus.

30. Curtea amintește că o decizie sau o măsură favorabilă reclamantului nu este suficientă în principiu pentru a-i retrace calitatea de victimă decât dacă autoritățile naționale au recunoscut, explicit și în substanță, apoi au reparat încălcarea Convenției (a se vedea, între altele, *Dalban contra României*, [GC], nr. 28114/95, § 44, CEDO 1999-VI). În cazul în speță, Curtea nu ar putea admite că reclamanta se află, la ora actuală, în urma restituirii de către autorități a apartamentului nr. 4, în aceeași situație ca în momentul pronunțării sentinței din 10 octombrie 1997 a Judecătoriei București. Într-adevăr, deși a avut câștig de cauză într-o a doua acțiune în anulare și moștenitoarea sa a

fost pusă în posesia apartamentului nr. 4 în februarie 2006, aceasta nu ar putea șterge în întregime consecințele vânzării acestui apartament de către autorități și ale confirmării acestei vânzări prin hotărârea din 27 aprilie 2000 a Curții de apel București asupra dreptului de proprietate al reclamantei, din cauza nebeneficierii de acest drept după pronunțarea sentinței citată anterior (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Oprescu contra României*, nr. 36039/97, § 30, 14 ianuarie 2003). Curtea constată că Guvernul nu a invocat deloc și nu a dovedit că există în dreptul românesc o cale de atac efectivă, în sensul articolului 35 § 1 al Convenției, care ar fi permis reclamantei să i se repare consecințele mai sus menționate ale încălcării invocate.

31. În aceste împrejurări, Curtea consideră că trebuie să respingă excepția preliminară a Guvernului, reclamanta putând totuși să se pretindă victima unei încălcări a Convenției, în sensul articolului 34 citat anterior, în ceea ce privește perioada posteroară sentinței din 10 octombrie 1997, în care interesata s-a aflat în imposibilitatea de a beneficia de dreptul său de proprietate asupra apartamentului nr. 4 (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Boc contra României*, nr. 33353/96, §§ 33-34, 17 decembrie 2002).

32. Curtea constată în fine că cererea nu este clar nefondată în sensul articolului 35 § 3 al Convenției. Ea relevă de altfel că aceasta nu se lovește de nici-un alt motiv de inadmisibilitate. Trebuie așadar să fie declarată admisibilă.

B. Asupra fondului

33. Guvernul recunoaște că în temeiul sentinței definitive din 10 octombrie 1997 a judecătoriei București, reclamanta a dispus de un bun în privința apartamentului nr. 4 în chestiune. Totuși, el subliniază că, chiar dacă reclamantei i s-a respins prima acțiune în anulare întemeiată pe o cauză ilegală a contractelor de vânzare în litigiu, tribunalul

București a precizat în hotărârea sa din 8 septembrie 1999 că putea înainta o nouă acțiune în anulare întemeiată pe încălcarea legii. Guvernul notează că această a doua acțiune în anulare, înaintată pe temeiul încălcării legii și a dispozițiilor legii nr.10/2001, a condus la anularea contractelor de vânzare printr-o hotărâre din 21 octombrie 2004 a Curții de apel București.

34. În opinia Guvernului, după pronunțarea hotărârii din 21 octombrie 2004, nu mai există nici-un obstacol pentru ca moștenitoarea reclamantei, odată intrată în posesia certificatului de moștenire, să facă demersurile necesare pe lângă autorități pentru punerea sa în posesie a apartamentului nr.4, și anume în special depunerea unei cereri pentru ca această hotărâre să fie investită cu formulă executorie. Cu acest titlu, el susține că o hotărâre care pronunță nulitatea unui contract de vânzare este susceptibilă de execuție, deoarece nu are un efect declarativ.

35. Reclamanta invocă faptul că privarea de proprietate pe care a suferit-o după sentința din 10 octombrie 1997 a judecătorei București nu a încetat să-și producă efectele după pronunțarea hotărârii din 21 octombrie 2004, mai înainte să fi fost pusă în posesia apartamentului nr. 4 de către autorități. Ea subliniază că o hotărâre de constatare a nulității absolute a unui contract nu este susceptibilă de execuție deoarece nu este un titlu executoriu și părțile în litigiu nu au obligații de a asculta. Reclamanta susține că după pronunțarea hotărârii din 21 octombrie 2004, Curtea de apel București, autoritățile trebuia să pună în executare sentința din 10 octombrie 1997 a judecătorei București.

36. Curtea amintește că a considerat deja că vânzarea de către stat a unui bun al altuia către terți chiar și atunci când este anterioară confirmării în justiție într-un mod definitiv a dreptului de proprietate al altuia și terții erau de bună credință, se reflectă într-

o privare a bunului. O asemenea privare, combinată cu lipsa totală a compensației, este contrară articolului 1 al Protocolului nr. 1 (*Străin și alții contra României*, nr. 57001/00, §§ 39, 43 și 59, 21 iulie 2005).

37. În plus, Curtea a constatat de asemenea într-o altă cauză că statul și-a încălcat obligația pozitivă de a reacționa în timp util și coerent în fața problemei de interes general pe care o constituie restituirea sau vânzarea imobilelor intrate în posesia sa în temeiul decretelor de naționalizare. Ea a considerat de asemenea că incertitudinea generală creată astfel se repercutase asupra reclamantului, care s-a găsit în imposibilitatea de a recupera ansamblul bunului său, în condițiile în care dispunea de o hotărâre definitivă de condamnare a statului să i-l restituie (*Păduraru*, citat anterior, § 112).

38. În cazul în speță, Curtea constată că la 13 februarie 2006, în urma hotărârii din 21 octombrie 2004 a Curții de apel București, moștenitoarea reclamantei a fost pusă în posesia apartamentului nr. 4 și notează că părțile sunt în dezacord în privința faptului de a ști dacă perioada dintre pronunțarea hotărârii citată anterior și punerea în posesie trebuia să fie considerată drept o perioadă în timpul căreia reclamanta a fost privată de beneficierea de bunul său din vina autorităților. Fără să fie necesar să se analizeze problema caracterului executoriu al hotărârii citate anterior, Curtea consideră că autoritățile nu ar putea fi considerate responsabile de o atingere adusă dreptului la respectarea bunurilor în timpul perioadei mai sus menționate în măsura în care reiese din dosar că moștenitoarea reclamantei nu a fost recunoscută în această calitate decât în aprilie 2005 și că în ianuarie 2005 încă nu prezentase certificatul respectiv la Primăria București.

39. În ceea ce privește perioada dintre pronunțarea sentinței definitive din 10 octombrie 1997 și anularea contractelor de vânzare prin hotărârea din 21 octombrie 2004, Curtea constată în schimb că reclamanta s-a aflat în imposibilitatea de a beneficia de dreptul său de proprietate asupra apartamentului nr. 4. În această privință, Curtea nu constată nici-un motiv ca să se îndepărteze de jurisprudența citată anterior, situația de fapt fiind clar aceeași. După exemplul cauzelor *Păduraru* și *Porteanu*, în prezenta cauză terții au devenit proprietarii apartamentului mai înainte ca dreptul de proprietate al reclamantei asupra acestui bun să fie confirmat definitiv cu efect retroactiv. Și, la fel ca în aceste cauze, precum ca și în cauza *Străin*, reclamanta a fost recunoscută în cazul în speță drept proprietara legitimă, tribunalele considerând incontestabil titlul său de proprietate, ținând cont de naționalizarea abuzivă.

40. Curtea observă că vânzarea de către stat a bunului reclamantei, în temeiul legii nr. 112/1995 care nu permitea să se vândă decât bunurile naționalizate în mod legal, a împiedicat reclamanta să beneficieze de dreptul său și că nici-o despăgubire nu i-a fost acordată pentru perioada în care a fost privată de apartamentul său.

41. Curtea nu poate admite argumentul Guvernului, care susține în substanță că instanțele nu puteau remedia, în prima procedură în anulare, atingerea invocată de reclamantă în măsura în care aceasta din urmă își întemeiase cererea introductivă în instanță asupra mijlocului de nulitate inspirat din situația ilicită a contractelor de vânzare în loc să invoce fraudarea legii, așa cum a făcut-o în a doua acțiune în anulare. Curtea constată că, în sprijinul acestor două acțiuni ale sale în anulare a contractelor de vânzare, reclamanta a oferit instanțelor în special aceleași argumente, și anume ilegalitatea naționalizării și reaua credință a contractanților, care îi cunoșteau demersurile încercând

restituirea imobilului. Ea relevă mai ales că, în cauze similare, Curtea Supremă de Justiție a admis acțiuni în anulare a contractelor de vânzare întemeiate pe caracterul ilicit al cauzei acestor contracte (paragraful 24 de mai sus și *Păduraru contra României*, citat anterior, § 38. Reclamanta a oferit așadar instanțelor interne, încă de la prima acțiune în anulare, ocazia de a remedia atingerea adusă dreptului său de proprietate din cauza vânzării apartamentului respectiv de către stat unor terți.

42. Prin urmare, Curtea consideră că privarea reclamantei de dreptul său de proprietate asupra apartamentului nr. 4 între 10 octombrie 1997 și 21 octombrie 2004, în ciuda demersurilor sale pentru a obține restituirea apartamentului, combinată cu lipsa totală a despăgubirii, a făcut-o să sufere o greutate disproporțională și excesivă, incompatibilă cu dreptul la respectarea bunurilor sale garantat de articolul 1 al Protocolului nr.1.

Așadar s-a încălcat această dispoziție.

III. ASUPRA APLICĂRII ARTICOLULUI 41 AL CONVENȚIEI

43. În temeiul articolului 41 al Convenției,

“Dacă Curtea declară că s-au încălcat Convenția sau Protocoalele sale și dacă dreptul intern al Înaltei Părți contractante nu permite să se șteargă decât incomplet consecințele acestei încălcări, Curtea acordă părții vătămate, dacă este cazul, o reparație echitabilă”.

A. Dauna

44. Reclamanta cere 100.000 euro (EUR) pentru dauna materială în ipoteza nerestituirii apartamentului de către autorități înainte de pronunțarea hotărârii Curții, moștenitoarea reclamantei cere de asemenea, în caz contrar, 50.000 euro cu titlu de

prejudiciu material rezultat din nefolosirea acestui apartament și privarea de proprietate suferită între octombrie 1997 și data punerii sale în posesie. După ce a cerut 5.000 euro pentru dauna morală, pe motiv că participase la procedurile interne în cauză, moștenitoarea reclamantei a precizat în observațiile sale din 16 mai 2005 că din cauza caracterului netransmisibil al despăgubirii pentru dauna morală, ea nu cerea vreo sumă cu acest titlu pentru suferințele suferite de reclamantă. Printr-un fax din 26 ianuarie 2006, trimis după termenul acordat de Curte pentru prezentarea cererilor de reparație echitabilă, moștenitoarea reclamantei a reiterat cererea sa de 5.000 euro pentru dauna morală, din cauza termenului dintre pronunțarea hotărârii din 21 octombrie 2004 a Curții de apel București și punerea sa în posesia apartamentului nr. 4.

45. Guvernul consideră că cererea de despăgubire datorată nerestituirii apartamentului în cauză trebuie să fie respinsă în măsura în care nu mai există nici-un obstacol în calea restituirii acestui apartament. În privința celeilalte cereri privind prejudiciul material, pe care îl califică drept cerere cu titlu de lipsă de câștig, Guvernul precizează că în cauze similare Curtea nu a acordat suma pentru lipsa de câștig, ci pentru privarea de proprietate (*Anghelescu contra României*, nr. 29411/95, §§ 75-77, 9 aprilie 2002 și *Popa și alții contra României*, nr. 31172/96, § 55, 29 aprilie 2003). Între altele, atunci când a ordonat restituirea bunului în temeiul articolului 41 al Convenției, Curtea nu a acordat nici-o sumă pentru nebeneficiere, rezervându-și posibilitatea de a ține cont de acest lucru cu prilejul prejudiciului moral invocat (*Popa și alții contra României*, citat anterior).

46. Curtea remarcă faptul că la 13 februarie 2006 moștenitoarea reclamantei a fost pusă în posesia apartamentului nr. 4 și consideră că trebuie respinsă cererea inspirată din

nerestituirea apartamentului. În privința cererii de despăgubire pentru nefolosire și privare de proprietate, Curtea face trimitere la observațiile de mai sus și constată că perioada de luat în considerare este cea între 10 octombrie 1997 și 21 octombrie 2004 (paragrafele 38 și 39 de mai sus). Ținând cont de încălcarea constatată a articolului 1 al Protocolului nr. 1, în special de perioada în timpul căreia reclamanta a fost privată de proprietatea sa în ciuda demersurilor pentru a obține restituirea apartamentului, Curtea consideră că reclamanta a suferit un prejudiciu material sigur din cauza acestei privări și estimează, hotărând echitabil, că trebuie să se acorde moștenitoarei sale 5.000 euro cu acest titlu.

47. În privința sumei cerute pentru dauna morală, Curtea constată că după ce și-a retras cererea cu acest titlu, moștenitoarea reclamantei a formulat, în afara termenului acordat de Curte, o cerere justificată de termen de punere a sa în posesia apartamentului în cauză după pronunțarea hotărârii din 21 octombrie 2004 de către Curtea de apel București. Curtea nu constată nici-o legătură de cauzalitate între încălcarea constatată și paguba morală invocată și respinge această cerere.

B. Cheltuieli și taxe

48. Reclamanta nu a formulat nici-o cerere cu acest titlu.

49. Conform jurisprudenței curții, un reclamant nu poate obține rambursarea cheltuielilor și taxelor sale decât în măsura în care a cerut-o. În consecință, în cazul în speță, Curtea nu acordă reclamantei nici-o sumă cu acest titlu.

C. Dobânzi moratorii

50. Curtea consideră adecvat să bazeze rata dobânzilor moratorii pe baza ratei dobânzii facilității de împrumut marginal a Băncii centrale europene majorată cu un procent de trei puncte.

DIN ACESTE MOTIVE, CURTEA, ÎN UNANIMITATE,

1. Declară cererea admisibilă;
2. Decide că s-a încălcat articolul 1 al Protocolului nr.1;
3. Decide
 - a) că statul pârât trebuie să plătească reclamantei, în termen de trei luni începând din ziua în care hotărârea va deveni definitivă în conformitate cu articolul 44 § 2 al Convenției, 5.000 Euro (cinci mii euro) pentru paguba materială, plus orice sumă ce ar putea fi datorată cu titlu de impozit, ce va fi transformată în lei la cursul de schimb aplicabil la data plății;
 - b) că începând de la expirarea respectivului termen și până la plată, aceste sume se vor mări cu o dobândă simplă la o rată egală cu cea de împrumut marginal a Băncii centrale europene aplicabil în această perioadă, mărit cu un procent de trei puncte.
4. Respinge cererea de reparație echitabilă pentru restul.

Redactată în franceză, apoi comunicată în scris la data de 30 noiembrie 2006 cu aplicarea articolului 77 §§ 2 și 3 al regulamentului.

Vincent Berger

Boštjan M. Zupancic

Grefier

Președinte